

BIULETYN POGRANICZA

CZERWIEC 2018

Mail nieczytelny?

[Zobacz w](#)

[przeglądarcie.](#)

POGRANICZE - LATO 2018

WOLNOŚĆ / SOLIDARNOŚĆ 1918 /

1968

POGRANICZE LATO 2018
WOLNOŚĆ/SOLIDARNOŚĆ
1918/1968

Tego lata jak co roku Pogranicze zaprasza na spektakle, pokazy filmowe, koncerty oraz spotkania autorskie do Sejnu i Krasnogrudy. Wśród zaproszonych gości m.in. Irena Grudzińska-Gross, Barbara Toruńczyk, Bronisław Maj, ks. Adam Boniecki, Zbigniew Machej, Timothy Snyder oraz Andrzej Franaszek.

SŁOWO OD KRZYSZTOFA CZYŻEWSKIEGO

Tego lata wolność łamiemy przez solidarność, a rok 1918 przez 1968. Od Wielkiego Księstwa Poezji po Misterium Mostu. Różne odcienie kontrkultury: polski, amerykański, czeski, ukraiński i niemiecki. Snyder o szczęściu. Kościół ks. Bonieckiego i rok '68 Grudzińskiej-Gross i Toruńczyk. Miłosz wobec kontrkultury i Herbert według Franaszka. Brazūnas i Bojczenko. Bilińska, Rogiński i Trzaska. Protestantyzm pogranicza polsko-czeskiego i Machej. Kino czeskie według Škvoreckiego i Hřebejka. A wszystko na fundamencie wypracowanym w pracowniach Pogranicza: nowe koncerty, spektakle, książki, filmy i wystawy. Codziennie od końca czerwca do prawie samego końca sierpnia. Przybywajcie!

NAJBLIŻSZE WYDARZENIA

KOKON W SEJNACH

CZERWCOWY MIŁOSZ W
KRASNOGRUDZIE

Spektakl na podstawie tekstów Czesława Miłosza i Jozfia Brodskiego w wykonaniu młodych artystów jest próbą odpowiedzi na pytanie: "dlaczego istnieje zło?" Wśród wykonawców: Paweł Michaiłow, Albert Saprykin, Staszek Czyżewski, Marta Kurzak oraz Hanna Skarga.

29 czerwca, godz. 19.00
Biała Synagoga, Sejny

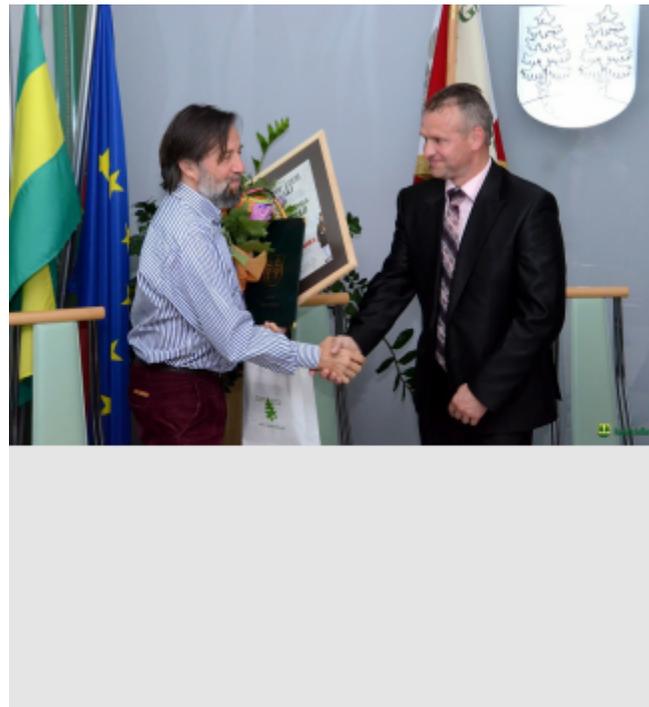
Spotkanie w rocznicę urodzin Czesława Miłosza. Zbiorowe czytanie Czesława Miłosza "Litwa po pięćdziesięciu dwóch latach". Wieczór poetycki z udziałem litewskiego poety Vladasa Braziūnasa i jego tłumaczki Agnieszki Rembiałkowskiej.

30 czerwca, godzina 18.00

Kawiarnia "Piosenka o porcelanie" oraz
Amfiteatr Krasnogrudzkiego Parku,
Krasnogruda

KRZYSZTOF CZYŻEWSKI
HONOROWYM OBYWATELEM
KADZIDŁA

- Nagrodziliście państwo honorowym obywatelstwem ludzi pogranicza. Ludzi, którzy starają się kontynuować tradycje wielokulturowej Rzeczypospolitej jagiellońskiej. Którzy swój warsztat budują wokół spotkań z innymi, wokół sąsiedztwa, wokół współistnienia i budowania tkanki łącznej. Jeśli ktoś myśli, że Polski jagiellońskiej, Polski Jana Pawła II, Polski Czesława Miłosza, który ma tutaj swoją ławeczkę, nie ma - niech przyjedzie do Kadzidla - mówił Krzysztof Czyżewski.

W DEBATACH O NIEPODLEGŁOŚCI

GDAŃSK-NIEPODLEGŁA
1918-2018

DIALOGI DOMINIKAŃSKIE

- Niepodległość Polski - dramat wspólnoty. Tak chciałbym ustawić perspektywę na to, co przydarzyło się w 1918 r. Odzyskaliśmy niepodległość, ale jakbyśmy nie dostrzegli, że był to dramat naszej wspólnoty. Po raz pierwszy staliśmy się mieszkańcami państwa narodowego. Formy, której wcześniej nie znaliśmy. W tej formie państwa nie mieściła się wspólnota Rzeczypospolitej - mówił podczas swojego wystąpienia Krzysztof Czyżewski.

Tegorocznej edycji przyświecało hasło NACJONALIZM A EWANGELIA. Aleksandra Hnatiuk, Krzysztof Czyżewski, Jan M. Piskorski oraz o. Maciej Roszkowski OP rozmawiali o chrześcijańskiej wizji patriotyzmu i o zagrożeniach, jakie niesie nacjonalizm. Wspólnie z publicznością zastanawiali się również nad budowaniem tożsamości narodowej bez nienawiści do innych narodów oraz nad relacjami pomiędzy religią a współczesnym pojęciem narodu.

[OBEJRZYJ WYSTĄPIENIE KRZYSZTOFA CZYŻEWSKIEGO W GDAŃSKU](#)

POGRANICZE W MEDIACH

[KRZYSZTOF CZYŻEWSKI W "KLUBIE TRÓJKI"](#)

Rozmowa z Dariuszem Bugalskim dotyczyła m.in. konieczności budowania wspólnot.

[PORTAL EASTBOOK.EU](#)

[JAKUB KNERA,](#)
["POLITYKA"](#)

Krzysztof Czyżewski: "Grzeszymy infantylizmem apologii narodowej. Nie wiem czy byłeś ostatnio w Skopje, ale to, co polityka historyczna uczyniła temu miastu poprzez zaśmiecenie go pseudo-klasyczną architekturą nowych budowli i setkami pomników mających rzekomo przywrócić Macedonii potęgę i dumę z czasów Aleksandra Macedońskiego, jest groteskowo-nacjonalistycznym disneylandem. Na naszym podwórku mieliśmy niedawno ceremonię intronizacji Chrystusa na Króla Polski i aż strach myśleć co się jeszcze może wydarzyć w tym ślepym pędzie nieustannego udowadniania sobie wielkości i dyskredytowania innych. Zgodnie ze strategią tak rozumianej polityki historycznej wielkość przypisywana jest tym, którzy innych zwalczają, a swoich wynoszą pod niebiosa, nie tym, którzy budują sojusze, udzielają ofiarnej pomocy innym i potrafią być samokrytyczni".

"Czyżewski zwraca uwagę, że doświadczenia z działalności kontrkulturowej – kultura wolności, która walczyła z ograniczeniami, przewyciężaniem cenzury i szukania języka – były niewystarczające. Pogranicze potrzebowało kultury solidarności, szukającej porozumienia i odbudowującej coś, co zostało zerwane i zaniechane w Polsce przez wiele lat. – Takiego działania nie zapewni rozdmuchany event czy kilkudniowy festiwal, ale długotrwała praca u podstaw. Gdybyśmy w taki sposób inwestowali przez ostatnie dekady w kulturę solidarności jako Polska, byłibyśmy w zupełnie innym miejscu – Obecna fala ksenofobii i uprzedzeń nie jest wynikiem jakiejś dziedzicznej choroby albo trwałej skazy charakteru mieszkańców naszego kraju, w co przedstawiciele jednej linii frontu w polskiej wojnie domowej zdają się wierzyć równie silnie, jak ci z drugiej linii frontu wierzą w światowe spiski – dodaje dyrektor Pogranicza."

[RADIO POZNAŃ](#)

[TVP 3 BIAŁYSTOK](#)

Rozmowa Krzysztofa Czyżewskiego z
Barbarą Miczko-Malcher.

O Miłoszu, Krasnogradzie i Pograniczu w
autorskim cyklu Beaty Hyży-Czołpińskiej.

ORKIESTRA KLEZMERSKA
Z DAVIDEM KRAKAUEREM, FRANKIEM
LONDONEM I MICHAELEM ALPERTEM
W KRAKOWIE

28 czerwca podczas 28. FKŻ Orkiestra zagrała w towarzystwie znamienitych nowojorskich muzyków, uwielbianych przez festiwalową publiczność – Franka Londona, Davida Krakauera i Michaela Alperta. Sejny i Nowy Jork mają znaczenie symboliczne: miasteczko w Europie środkowej, gdzie rozwijała się kultura jidysz oraz metropolia „Goldene Land”, gdzie osiedlali się emigranci żydowscy opuszczający Europę na przełomie XIX i XX w. i przechowujący tam swoje dziedzictwo kulturowe. Ważną częścią tego dziedzictwa jest muzyka klezmerska, będąca immanentnym elementem kultury pogranicza, bowiem jej brzmienie jest stopem rozmaitych wpływów i tradycji kultywowanych na ziemiach dzisiejszych Węgier, Rumunii, Mołdawii, Ukrainy, Białorusi, Litwy czy Polski.

OBEJRZYJ ZAPIS KONCERTU

KONCERT Z OKAZJI STULECIA POLSKI I LITWY W BIAŁEJ SYNAGODZE

K O N C E R T **Z OKAZJI 100-LECIA POLSKI I LITWY**

WYKONAWCY:
Andrzej Pilecki, szpinet, fortepian
Marius Deksnys, klarnet

21 czerwca w Białej Synagodze odbył się koncert Andrzeja Pileckiego i Mariusa Deksnysa z okazji stulecia Polski i Litwy. Wydarzenie zostało zorganizowane przez: Związek Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej TP JP Okręg w Suwałkach oraz Ośrodek Pogranicze.

PROGRAMY EDUKACYJNE DLA DZIECI

O SEJNEŃSKICH ŻYDACH
DLA UCZNIÓW

O ROMACH / CYGANACH
DLA PRZEDSZKOLAKÓW

W ramach programu Małe Centrum Świata Michał Moniuszko spotkał się z uczniami sejneńskich szkół podstawowych. Opowiedział o przedwojennej żydowskiej społeczności miasteczka, dzieci poznały najważniejsze pojęcia związane z kulturą Żydów. Muzycy z Orkiestry Klezmerskiej zagrali dla nich muzykę tradycyjnego wesela żydowskiego, wspólnie z nimi uczniowie uczyli się pieśni po polsku i w jidysz oraz tańca Honga.

Mali odkrywcy Sejn uczestniczyli w zajęciach prowadzonych przez Bożenę Szroeder poświęconych kulturze romskiej. Dowiedzieli się o wędrownce Cyganów i cygańskich wozach, ich kodeksie i ubiorze. Wysłuchali również opowieści o poetce Papuszy oraz obejrzały filmy animowane "O wędrowaniu" oraz "O Cyganie i czerwonym wężu". Na koniec przygotowały własne płaskorzeźby gryfów i smoków cygańskich.

CZTERY FILMY Z KOLEKCJI
"PAMIĄTKI" NA XV FESTIWALU
FILMOWYM W WĄGROWCU

Do XV Konkursu Filmowego "5 minut z życia codziennego" organizowanego w Wągrowcu zakwalifikowały się następujące filmy:

- "Krzyż Babci Zofii",
- "Narzuta Dziadków Sojátowskich",
- "Obrus Babci Krystyny",
- "Poszewki Babci Marianny".

Wszystkie obrazy wyreżyserowała Joanna Polak.

POŻEGNANIA

ODSZEDŁ WIESŁAW OSEWSKI

SŁOWO KRZYSZTOFA CZYŻEWSKIEGO

Odszedł Wiesław Osewski (1949-2018), nieodżałowany artysta plastyk z Suwałk. Pozostaną po nim niezliczone grafiki, ekslibrisy, rysunki i obrazy, pozostaną też niezapomniane anegdoty i opowieści. Ktokolwiek na Suwalszczyźnie parął się dziennikarstwem i pracą wydawniczą musiał się z nim zetknąć i "przejść" przez jego warsztat.

My wszyscy, którym marzyło się wydawanie książek, czasopism i innych druków zwartych, terminowaliśmy u Wieśka, zaciągając najczęściej bezzwrotny dług wdzięczności za jego wiedzę, doświadczenie, czas, często bezinteresowność. Obok niezliczonych inicjatyw, którym służył pomocą, był też oczywiście u początków narodzin oficyny Pogranicza i to z nim i ze Zbyszkiem Fałtynowiczem po nocach składaliśmy pierwsze numery "Krasnogrudy". Znaleźć w nich można także jego rysunki, zaświadczone trafności spostrzeżenia Andrzeja Strumiły o żarciu i mądrości Stańczyka obecnych tak w jego osobie, jak i w pracy artystycznej. Będzie Cię brakowało, suwalski Stańczyku!

POŻEGNANIE JOANNY KULMOWEJ

17 CZERWCA W WIEKU 90 LAT ODESZŁA JOANNA KULMOWA, PISARKA, POETKA, AUTORKA KSIĄŻEK DLA DZIECII UTWORÓW SCENICZNYCH. POGRANICZE WYDAŁO JEJ KSIĄŻKĘ "STRUMIAŃSKIE WĘDROWANIE"

Z POSŁOWIA AUTORKI

Uczciwie chciałam napisać historię naszego wiejskiego żywota. Po ludzku, od pieca, od ucieczki naszej ze stolicy na podszczecińską wieś. Do Strumian. Na stałe. Wiedziałam, jak to powinno wyglądać: że odkryłam cudowną rzeczywistość, że zachłysnęłam się przygodą nowego życia. Że pochłaniałam tę nowość dzień po dniu, rok po roku. Niezmiennie, kalendarzowo. Jednolicie. Jak

właśnie pamiętnikarzowi wypada. Jednolicie. Tak powinny wyglądać wspomnienia. Mocno osadzone w czasie i przestrzeni. Żeby i czytelnik w czasie i przestrzeni osadził się mocno.

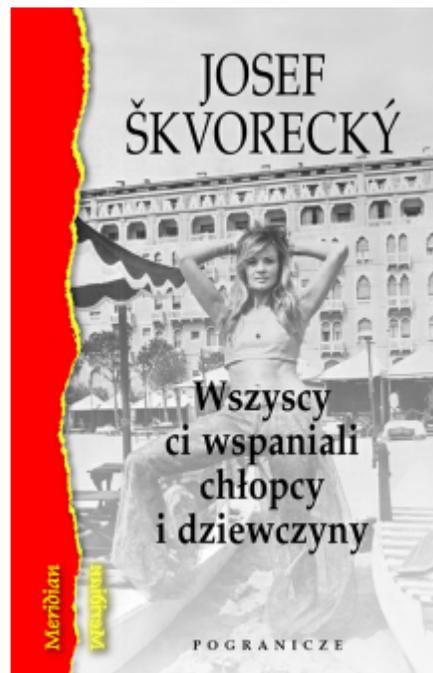
Ale gdzie mi tam do jednolitości! Gdzie do jednolitości podszczecińskim ziemiom! Pogmatwały się na nich czasy i przestrzenie, przemieszały się niejednolitości w ludzkich duszach i dziejach. Duszach łemków, autochtonów, zaburzan, wielkopolan, wilniuków, pałuczan, kujawian... Jak w moich dziejach i duszy. Wszędzie tam natrafiałam na pogranicze. Bo pogranicze jest od zawsze i we mnie. Pogranicze powagi i śmiechu, prozy i poezji, infantylizmu i dojrzałości, liryki i satyry. Rzeczywistości i urojenia. Tej ziemi pogranicznej, tym pogranicznym ludziom przywozłam pogranicze własne. Dlatego czas i przestrzeń kłębią się we mnie i w strumiańskich wspomnieniach. Nie znają linii prostej. Przestrzeń, co miała być jedną drogą, wikła się w sploty i węzły, moje, nie moje. Czas, który miał przyzwocie biec przed siebie, huśta się na wahadłach zegarów moich, nie moich. To nie jest pamiątnik. To jest pogranicze pamięci i zmyślenia. To jest wędrowanie przez te moje i nie moje czasy i przestrzenie.

JOSEF ŠKVORECKÝ, WSZYSCY CI WSPANIALI CHŁOPCY I DZIEWCZYNY

ANDRZEJ
JAGODZIŃSKI W
ROZMOWIE Z
TOMASZEM
BRZozOWSKIM W RDC

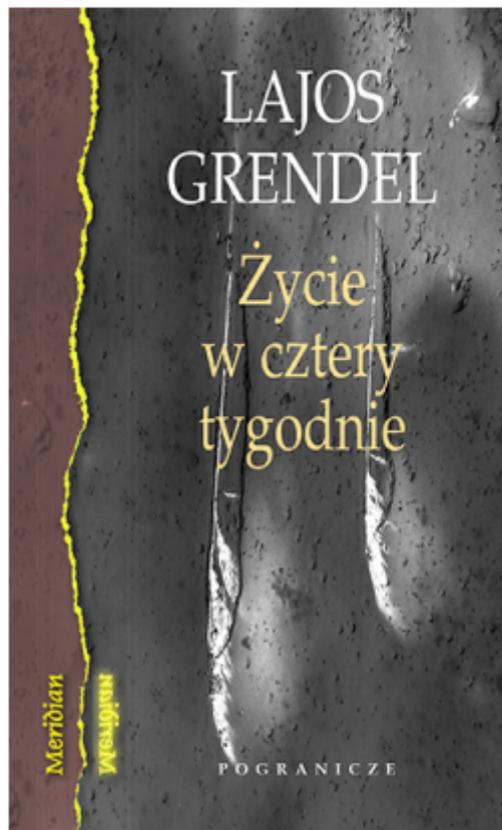
RECENZJA JACKA
SZCZERBY W
"KSIĄŻKACH.
MAGAZYNIE DO
CZYTANIA"

Rozmowa Tomasza Brzozowskiego z Andrzejem Jagodzińskim - tłumaczem książki "Wszyscy ci wspaniali chłopcy i dziewczyny" Josefa Škvoreckiego. O książce, historii czeskiego kina - i nie tylko.

W numerze 3/30/2018 "Książek. Magazynu do czytania" można poznać opinię Jacka Szczerby na temat książki Josefa Škvoreckiego wydanej w tym roku przez Wydawnictwo Pogranicze.

LAJOS GRENDEL, ŻYCIE W CZTERY TYGODNIE

Grendel dba o koloryt swojej powieści, sięga po subtelne środki wyrazu, by odmalować małomiasteczkową, senną prowincję – tworzy barwny, choć przygaszony zarazem przez upływ czasu korowód drugoplanowych postaci: charakterystycznych ciotek, niebieskich ptaków, małomiasteczkowych szaleńców czy lokalnych osobistości. Przeszłość jawi się jak fotografia w sepii. Na tym tle z rozmachem portretuje rodzinne relacje. Buduje napięcie, opowiada o rozgrywającym się w tle rodzinnym konflikcie: współcześni bohaterowie są wyraźni i dynamiczni. Grendel ma dla swojego bohatera – nieporadnego everymana, dużo czułości zabarwionej ciepłą ironią, dużo empatii, ale zarazem bawi się konwencją groteski. Unosi się nad tą prozą duch wielkich mistrzów środkowoeuropejskich prowincji: Antoniego Czechowa, Bogumila Hrabala czy Sławomira Mrożka. Dzięki bogatym, choć nienachalnym kontekstom proza Grendela jednocześnie wpisuje się w zbiór narracji z tego regionu, a zarazem aktualizuje tę opowieść: subtelnie zaznaczając, co trwa, a co się zmienia i jak trudno jest się czasem spotkać w pół drogi.

Ośrodek "Pogranicze - sztuk, kultur,
narodów"

ul. Piłsudskiego 37, 16-500 Sejny

centrum@pogranicze.sejny.pl

tel./fax +48 87 516 27 65

Fundacja Pogranicze

Międzynarodowe Centrum Dialogu

Krasnogruda 14, 16-500 Sejny

krasnogruda@pogranicze.sejny.pl

tel./fax +48 87 565 03 69

Kontakt z redakcją newslettera: newsletter@pogranicze.sejny.pl

Informacje o naszej polityce prywatności znajdziesz pod tym [linkiem](#).
Mamy nadzieję, że lubisz nasze newslettery. Jeśli nie, [możesz się wypisać](#).